

Východiska mezinárodního finančního managementu

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**

**OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ**

FIU/MFM

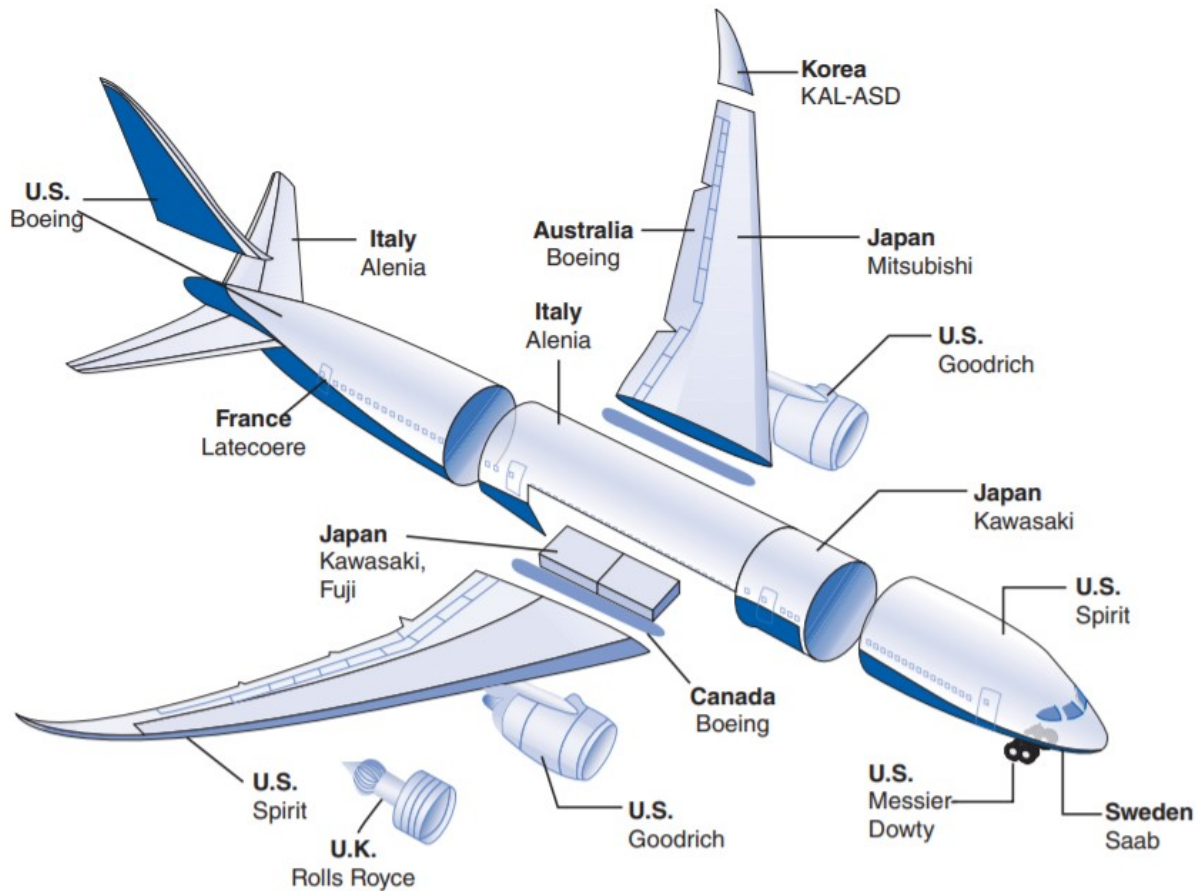
Ing. Jana Šimáková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Boeing 787 Dreamliner

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

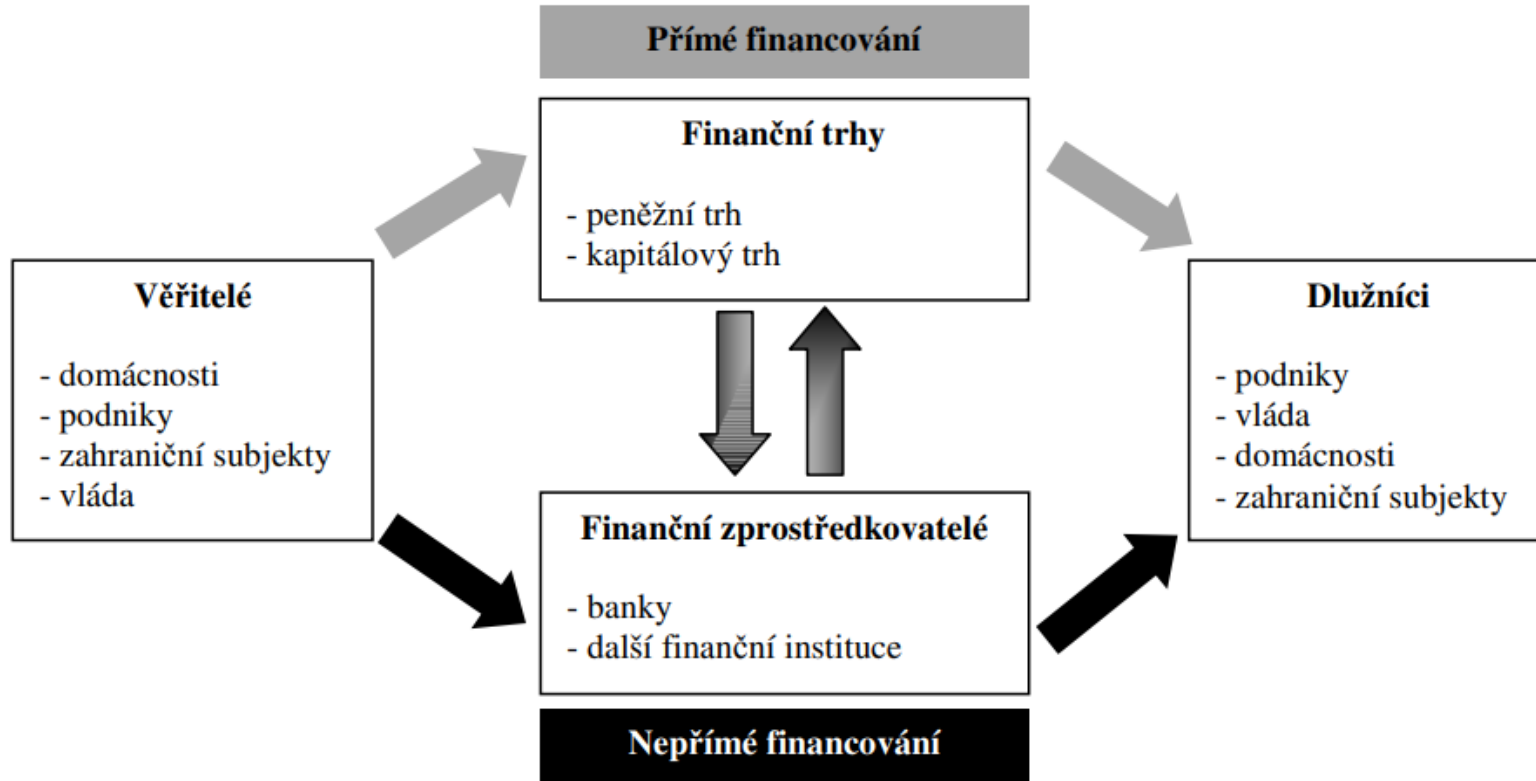
???Co je to finanční systém???

Definice finančního systému

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- Finanční systém je systém, který umožňuje převod peněz mezi spořiteli a vypůjčovatelem
- Funkce finančního systému
 - Přeměna úspor na investice
 - Zajištění platebního a zúčtovacího styku
 - Tvorba informací a snížení informační asymetrie

Typy finančního systému

- B-systém (bank based system)
 - Finanční zprostředkování především prostřednictvím finančních zprostředkovatelů
 - Dominantní postavení bank
 - Např. Německo, ČR
- M-systém (market based system)
 - Finanční zprostředkování především prostřednictvím finančních trhů
 - Dominantní postavení kapitálového trhu
 - Např. USA, Velká Británie

=> úspěšně rozvíjet podnikatelské a finanční strategie ve více než jednom národním podnikatelském prostředí

Poznámka: Poznání principů mezinárodního finančního managementu je nezbytné také pro ryze domácí podniky, zejména k analýze zahraniční konkurence, která může ovlivnit náklady produkce a cenovou politiku.

- Nadnárodní, neboli multinacionální korporace (MNC) je možné definovat jako korporace zapojené v jakékoliv formě mezinárodního podnikání (Madura, 2017).
- Hlavní cíl MNC
 - maximalizace hodnoty MNC
 - pro MNC fungující jako akciové společnosti obchodované na burzách je cíl maximalizace hodnoty MNC zároveň maximalizací majetku akcionáře, a tedy maximalizací cen akcií.

Poznámka: pro potřeby tohoto kurzu abstrahujeme od jiných možných cílů MNC, jako jsou uspokojení potřeb vlády, věřitele, zaměstnanců atd. a MNC budeme chápat jako akciové společnosti obchodované na burzách, přičemž cíl manažerů MNC je tedy možné upřesnit na cíl maximalizace majetku akcionáře. Od managementu MNC se tedy očekává, že bude rozhodovat tak, aby maximalizoval ceny akcií.

- rozhodnutí o založení nových ekonomických aktivit v příslušné zemi,
- rozhodnutí o pokračování ekonomických aktivit v příslušné zemi,
- rozhodnutí o rozšiřování ekonomických aktivit v příslušné zemi,
- rozhodnutí o způsobu finanční expanze v příslušné zemi.

- rozpor mezi cíli manažerů a akcionářů
 - manažeři se snaží o maximalizaci vlastního prospěchu, například přes maximalizaci velikosti společnosti, zvyšování manažerské odpovědnosti a pravomocí, zabezpečení své vlastní pozice, růst manažerských výhod a odměn, prosazování vlastních sociálních cílů, růst prestiže, atd.
- rozpor mezi cíli mateřské a dceřiné společnosti
- vychází z asymetrie informací, kdy manažer disponuje informacemi vycházejícími z běžného chodu společnosti, akcionář k nim přístup ale mít nemusí

Předcházení zastupitelského konfliktu v MNC

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

- K předcházení zastupitelského konfliktu dochází prostřednictvím vhodného způsobu řízení
 - jasná komunikace cíle MNC
 - kompenzační plány oceňování manažerů
 - nastavení běžných procesů MNC
 - působení akciového trhu

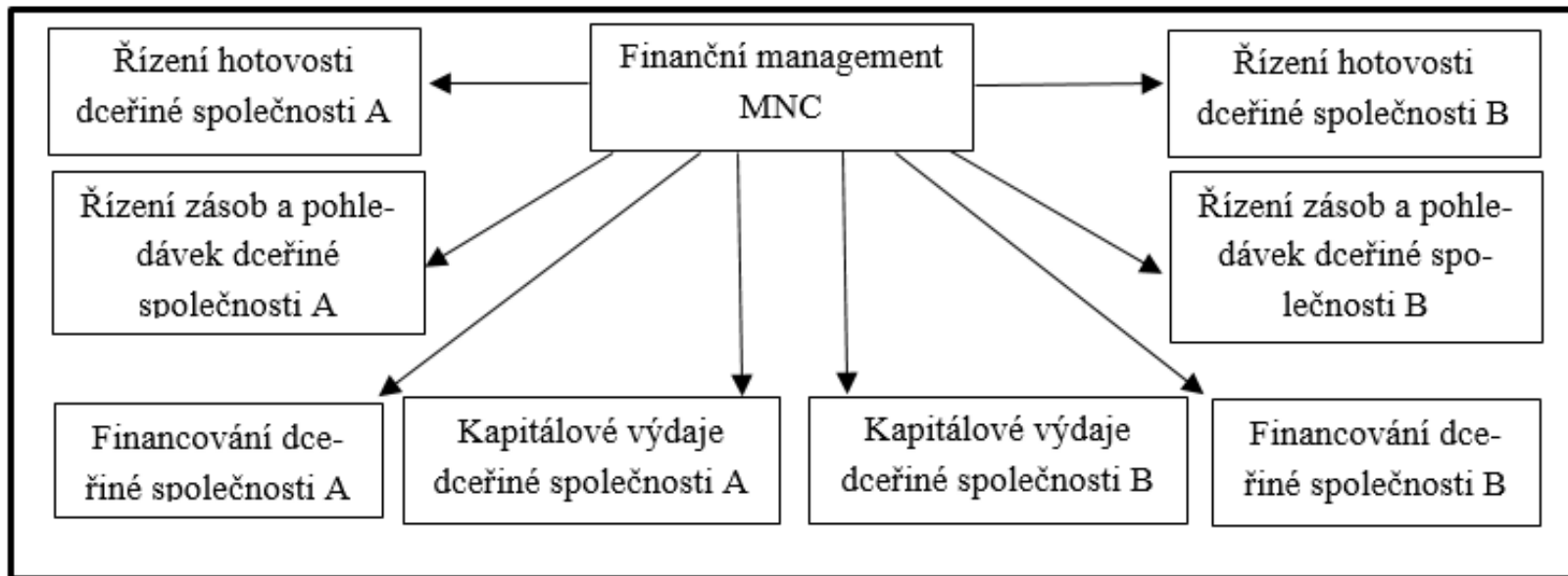
Struktura managementu MNC

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

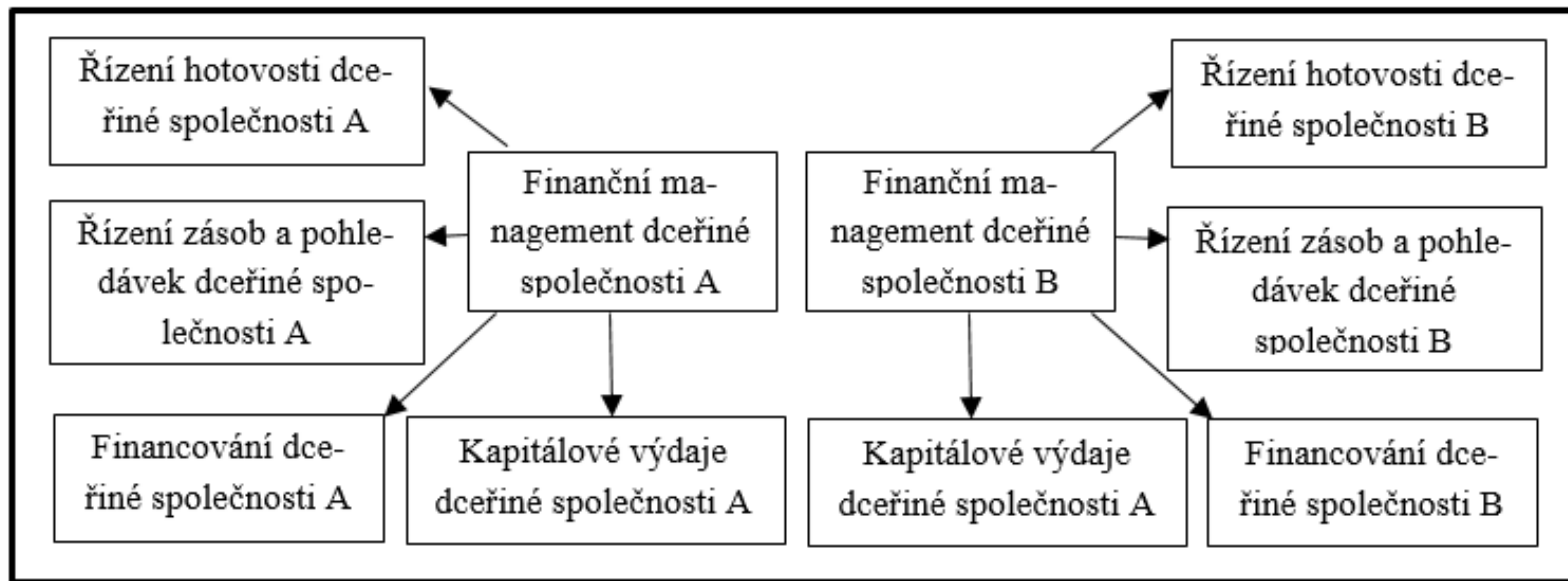
- Centralizovaný způsob managementu
- Decentralizovaný způsob managementu
- Kombinace centralizovaného a decentralizovaného způsobu managementu

Schéma centralizovaného způsobu managementu

Zdroj: vlastní zpracování na základě Madura (2017)

Schéma decentralizovaného způsobu managementu

Zdroj: vlastní zpracování na základě Madura (2017)

??? Která struktura mezinárodního finančního managementu přináší vyšší míru zastupitelských konfliktů???

- Všechny mezinárodní finanční toky jsou zaznamenány v platební bilanci.
- Platební bilance je statistický záznam všech mezinárodních transakcí spojených s finančními toky mezi nerezidenty a rezidenty dané země za určité období.

Definice platební bilance (PB)

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- systematický statistický výkaz národního účetnictví, který souhrnně zachycuje veškeré ekonomické transakce mezi rezidenty domácí země a rezidenty ostatních zemí (tedy mezi devizovými tuzemci a cizozemci), které se uskutečnily za určité období
 - pro určení rezidenství je rozhodující ekonomický zájem účastníků transakce, účastníky mohou být jednotlivci, firmy, neziskové organizace, stát
 - ekonomické transakce jsou spojeny s toky zboží, služeb, peněz a kapitálu mezi domácí ekonomikou a zahraničím a zpravidla vedou ke změně zahraničních aktiv a zahraničních pasiv
- platební bilance je sestavována na principu podvojného účetnictví
- základní účty platební bilance jsou běžný účet, kapitálový účet, finanční účet

Význam platební bilance

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

- PB ovlivňuje a je ovlivňována dalšími proměnnými, jako je hrubý domácí produkt, úroveň zaměstnanosti, cenové hladiny, devizové kurzy a úrokové sazby
- Údaje PB jsou důležité ke zhodnocení obecné konkurenceschopnosti domácích průmyslových odvětví, stanovení devizového kurzu a úrokových sazeb, či k určení měnové a fiskální politiky, atd.
- Údaje PB jsou také důležité pro nadnárodní korporace, jelikož je to ukazatel konkurenceschopnosti a zdraví ekonomiky
 - Důležitá je domácí PB, i PB hostující ekonomiky
 - Je to indikátor vývoje devizového kurzu
 - Změny v PB můžou indikovat zavedení nebo odstranění kontrol různých přeshraničních plateb
 - Může být využita jako prognóza tržního potenciálu země (zejména v krátkém období)

- Mezinárodní ekonomické transakce, které jsou započítány a zachyceny v české PB:
 - Česká dceřiná společnost zahraničního nadnárodního podniku působí jako distributor produktů podniku a prodává zboží na českém trhu
 - Firma se sídlem v České republice spravuje výstavbu významného vodovodu v zahraničí
 - Česká dceřiná společnost zahraniční firmy vyplácí zisk (zpravidla distribucí dividend akcionářům) zpět mateřské společnosti v domácí (zahraniční) zemi
 - Holandský podílový fond nakupuje český dluhopis prostřednictvím investičního makléře v Česku

Principy sestavování platební bilance (1)

- Je sestavována na principech podvojného účetnictví, každá transakce je zaznamenána nejméně dvěma záznamy stejné hodnoty, nejprve jako příjem (kredit) a druhý krát jako výdej (debet)
- PB musí být vyrovnaná
 - Pokud se započítají všechny transakce a započítají se správně, PB nemůže být v nerovnováze
 - Je nesprávné konstatovat, že PB je v nerovnováze
- PB zaznamenává pouze ty transakce, které se uskutečňují mezi rezidenty a nerezidenty
 - Pro určení rezidentství je rozhodující ekonomický zájem účastníků transakce

Principy sestavování platební bilance (2)

- Zaznamenávání toků na akruální bázi, tj. v době, kdy je ekonomická hodnota vytvořena, přeměněna, vyměněna, převedena nebo mizí, v případě pohledávek a závazků při změně vlastnictví
- Transakce jsou oceněny tržními cenami
- Změny, které nepředstavují transakce (např. vliv fluktuace devizového kurzu, kolísání cen apod.), nejsou zaznamenávány v platební bilanci
- Transakce prováděné v cizích měnách jsou přepočítávány na domácí měnu kurzem platným v době transakce nebo průměrným devizovým kurzem za vykazované období

Srovnání „staré“ a „nové“ struktury PB

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V KARVÍNĚ
DNE PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

Platební bilance podle BPM5

Platební bilance podle BPM6

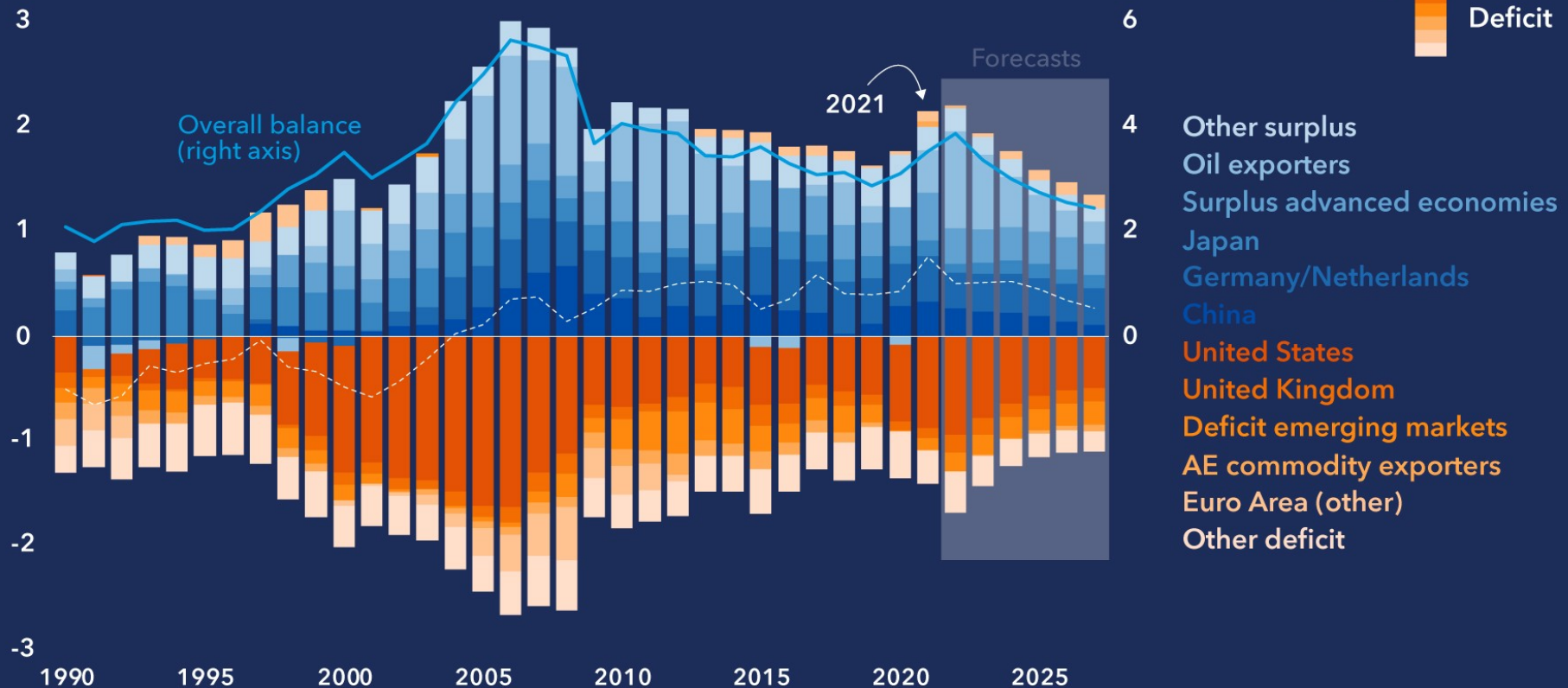
1. Běžný účet	1. Běžný účet
Obchodní bilance (zboží)	Obchodní bilance (zboží)
Bilance služeb	Bilance služeb
Bilance výnosů	Primární výnosy
Běžné převody	Sekundární výnosy
2. Kapitálový účet	2. Kapitálový účet
3. Finanční účet	3. Finanční účet (včetně devizových rezerv)
Přímé investice	Přímé investice
Portfoliové investice	Portfoliové investice
Finanční deriváty	Finanční deriváty a zaměstnanecké opce na akcie
Ostatní investice	Ostatní investice
4. Saldo chyb a opomenutí	Rezervní aktiva (dříve devizové rezervy)
	4.3 Čisté půjčky (+) / čisté výpůjčky (-) (bilance BÚ a KÚ)
	4.4 Čisté půjčky (+) / čisté výpůjčky (-) (bilance FÚ)
5. Devizové rezervy	4.5 Čisté chyby a opomenutí

- **Obchodní bilance:**
 - Export a import zboží,
 - *Re-exporty,*
 - *Merchantingové obchody.*
- **Bilance služeb:**
 - Služby dle EBOPS 2010,
 - *Zušlechťovací styk (nově služba).*
- ***Bilance prvotních důchodů (=VF):***
 - *Náhrady zaměstnancům,*
 - *Úroky,*
 - *Zisky společností,*
 - *Reinvestované zisky,*
 - *Renta.*
- ***Bilance druhotných důchodů (=transfery):***
 - *Daně z příjmu, bohatství atd.,*
 - *Některé pojistné prémie,*
 - *Současná mezinárodní spolupráce,*
 - *Ostatní běžné transfery,*
 - *Korekce související s penzemi.*

- **Kapitálový účet:**
 - **Pořízení / prodej nevýrobních nefinančních aktiv:**
 - *Přírodní zdroje,*
 - *Smlouvy, leasing a licence,*
 - *Nehmotná aktiva (goodwill, loga...).*
 - Kapitálové transfery:
 - *Odpuštění dluhů,*
 - *Některá pojistná plnění,*
 - *Investiční a jiné granty,*
 - *Vybrané daně atd.*
- **Finanční účet:**
 - *Přímé zahraniční investice,*
 - *Portfoliové investice,*
 - *Finanční deriváty (mimo rezervy),*
 - *Ostatní investice,*
 - ***Rezervní aktiva (devizové rezervy nově na FÚ).***

- Na běžném účtu jsou evidovány toky zboží, služeb, primárního a sekundárního důchodu mezi rezidenty a nerezidenty dané země
- Na běžném účtu obvykle dominuje bilance zboží a služeb a zejména obchodní bilance (zboží)
- Účet primárních důchodů představuje částky, které jsou splatné a mohou být získány výměnou za dočasné poskytnutí jinému subjektu finančních zdrojů, pracovních sil nebo neprodukovaných nefinančních aktiv
- Účet sekundárních důchodů eviduje přerozdělování příjmů z jedné ekonomiky do druhé
 - Osobní transfery, rozšíření předchozí koncepce "remitence pracovníků", jsou stále nejdůležitější položkou tohoto účtu

The evolution of current account balances (percent of World GDP)

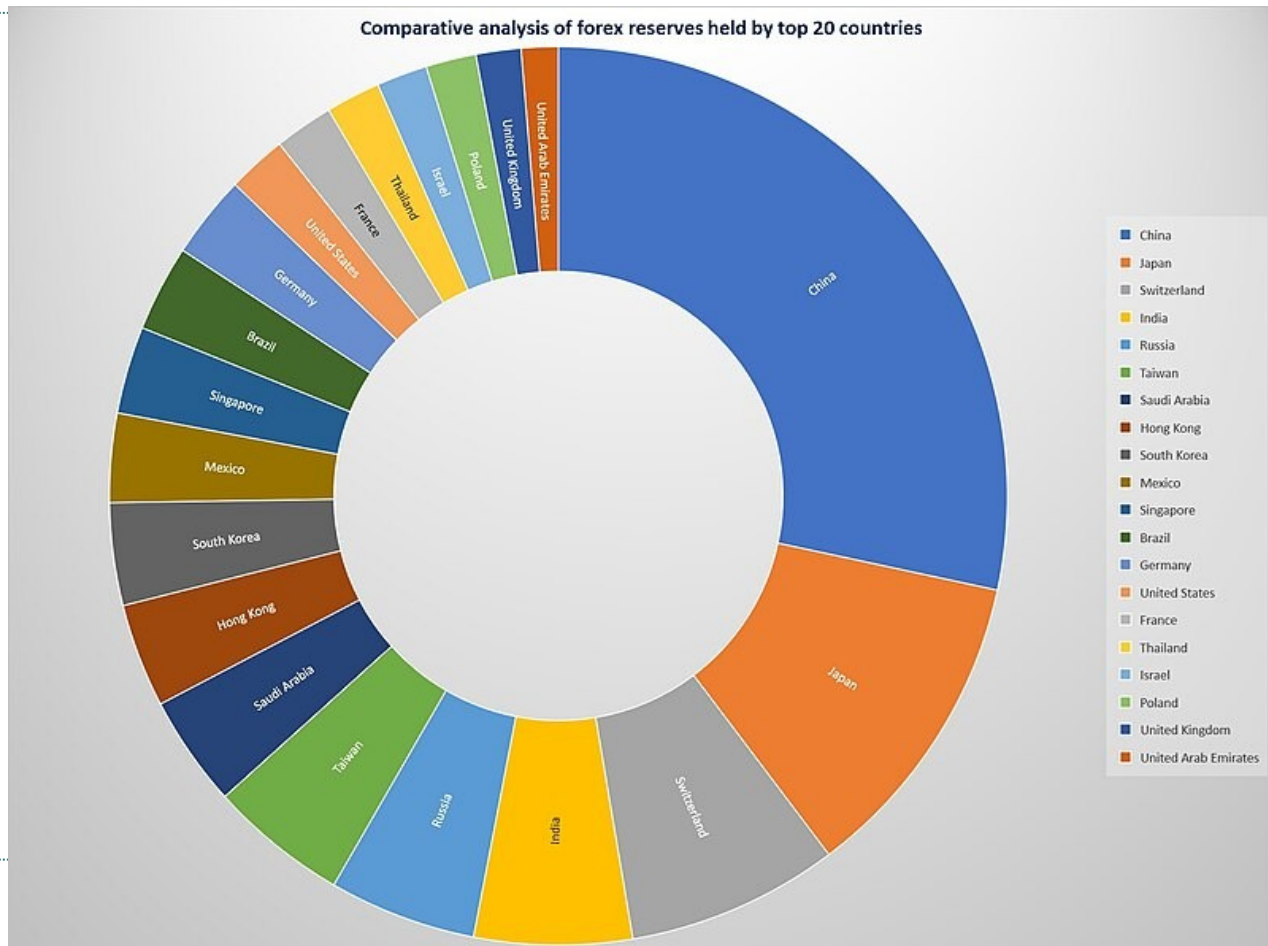

- Na finančním účtu jsou evidovány mezinárodní pohyby finančního kapitálu, aktiv a pasiv
 - Přímé investice - v nichž investor provádí určitý jednoznačný stupeň kontroly nad aktivy (nejméně 10% vlastního kapitálu)
 - Portfoliové investice - v nichž investor nemá kontrolu nad aktivy
 - Finanční deriváty - kontrakt, který odvozuje svou hodnotu z výkonnosti podkladového aktiva (futures, opce, swapy)
 - Ostatní investice - zahrnují různé krátkodobé a dlouhodobé obchodní úvěry a zálohy, přeshraniční úvěry, bankovní vklady, bankovní vklady a ostatní finanční aktiva a závazky
 - Devizové rezervy

Top 20 zemí podle devizových rezerv (červen 2024)

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVÍNĚ

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

Děkuji za pozornost 😊
